

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΔ'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 7 ΜΑΡΤΙΟΥ 1936

ΑΡΙΘ. 10

ΚΡΑΤΟΣ—ΕΘΝΟΣ—ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Εἰς τὸ τελευταῖον φύλλον τῆς «Ἀναπλάσεως» ἔδημοσιεύθη ἡ εἰσήγησις τοῦ φίλου συναδέλφου κ. Μπρατσιώτου ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ βαλκανικῇ συσκέψει τοῦ Χερσεγινόβι τῆς γιουγκοσλαβικῆς Δαλματίας, ἐπὶ τοῦ ζητήματος «Κράτος—Ἔθνος—Ἐκκλησία».

Διαφωνῶν ριζικῶς πρὸς τὰς ἀπόψεις τοῦ κ. συναδέλφου, θεωρῶ καθήκόν μου νὰ διατυπώσω δημοσίᾳ τὰς σχετικὰς ἀντιρροήσεις μου, ἵνα μὴ ἐκληφθῇ ἡ σιωπὴ ὡς συγκατάθεσις καὶ μὴ πιστευθῇ ὅτι αἱ γνώμαι τοῦ κ. Μπρατσιώτου ἀπηχούν τὰς σκέψεις τοῦ ἐν Ἑλλάδι θεολογικοῦ κόσμου ἢ τῆς θεολογικῆς σχολῆς τοῦ πανεπιστημίου ἢ καὶ τοῦ συμβουλίου διεθνῶς φιλίας διὰ τῶν Ἐκκλησιῶν, ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ ὁποῦν παρέστη εἰς τὴν ὡς ἄνω σύσκεψιν ὁ κ. Μπρατσιώτης.

Περὶ τὸν νὰ λεχθῇ ὅτι ἡ ἀντίθεσις γνωμῶν πρὸς τὸν κ. συναδέλφον οὐδόλως μειοῖ τὴν πρὸς αὐτὸν ἐκτίμησίν μου, ἐφόσον αὐταὶ προέρχονται ἐξ ἰδεολογίας, ἀδιάφορον ἂν ὀρθῆς ἢ ἐσφαλμένης.

Ὁ κ. Μπρατσιώτης ὁρᾶται ἀπὸ τῆς προϋποθέσεως ὅτι τὸ νεώτερον «μὴ θεοκρατικόν» κράτος «δὲν παύει ἀπὸ τοῦ νὰ κινήται ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς ἁμαρτίας, εἰς ἣν ὀφείλει καὶ τὴν γένεσιν αὐτοῦ, κατὰ τὴν εὐρέως κυκλοφοροῦσαν καὶ σήμερον θεολογικὴν ἐκδοχὴν» καὶ ὅτι «τὰ ὀρθόδοξα λεγόμενα κράτη τῆς Βαλκανικῆς δὲν εἶναι ὅπως τὸ βυζαντικόν, θεοκρατικά, οὔτε θέλουσι πλέον νὰ θεωρῶνται καὶ νὰ καλῶνται χριστιανικά, ἀλλ' εἶναι κράτη ἐκκεκοσμηκευμένα, κράτη προαγόμενα σὺν τῷ χρόνῳ εἰς τὴν ἀποξένωσιν ἀπὸ τοῦ χριστιανικοῦ πνεύματος καὶ εἰς τὴν θρησκευτικὴν ἀδιαφορίαν, ἐμφανιζομένην ὑπὸ τὸ περιεκλειμμά τῆς λεγομένης ἀνεξιδρωσκείας». Ἄν καὶ εἶναι ἀληθὲς ὅτι τοιαῦτα θεωροῦνται διεμορφώθησαν εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀρχαίτητα, ἐν ἐποχῇ καθ' ἣν τὸ ἔθνικόν κράτος κατεδίωκε τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν, καὶ ὑπεστηρίχθησαν καὶ ὑπὸ μεταγενεστέρων καὶ συγχρόνων φανατικῶν καὶ θρησκοθήτων ἀνδρῶν, μάλιστα ἐν χώραις καὶ ἐν ἐποχαῖς ὀξείας ἀντιθέσεως καὶ διαμάχης κράτους καὶ ἐκκλησίας, παρ' ἡμῖν ὅμως, ὅπου πάντοτε πολιτεία καὶ ἐκκλησία ἁρμονικῶς συνέζησαν, εἶναι ἄπορον πῶς δύναται νὰ διατυπωθῶν τοιαῦτα ἀρχαί, δι' ὧν παρίσταται μονονοχὶ τὸ κράτος ὡς προῖόν τῆς ἁμαρτίας καὶ ζῶν ἐν αὐτῇ! Καὶ προβάλλει αὐτομάτως τὸ ἐρώτημα πῶς, ἂν ἡ περὶ τοῦ κράτους αὕτη ἀντίληψις ἦτο ἀληθὴς, θὰ ἦτο δυνατόν ὁ Σωτὴρ, ὁ κήρυξ τῆς ἀληθείας, νὰ συνίστα σέβας καὶ ὑπακοὴν πρὸς τοὺς ἄρχοντας, τοὺς προκαθημέ-

νους τοιοῦτου ἁμαρταλοῦ συγκροτήματος καὶ πρὸς τοὺς ἐκπροσώπους τοιοῦτου ἄσεβοῦς κράτους;

Ἄληθῶς δὲν ἐννοῶ πῶς ὁ κ. συναδέλφος ἀρνεῖται εἰς τὸ ἑλληνικόν κράτος τὴν ἰδιότητα τοῦ χριστιανικοῦ κράτους καὶ πῶς διακηρύττει ὅτι τοῦτο «δὲν θέλει πλέον νὰ καλῆται χριστιανικόν», ἐῖψ τοῦτο ἐπισημῶς διακηρύττει, εἰς τὰ συντάγματά του, ὅτι ἐπικρατοῦσα θρησκεία ἐν Ἑλλάδι εἶναι ἡ τῆς ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας, ὑποχρεοῖ εἰς χριστιανικὸν ὄρκον πάντας τοὺς ὑπαλλήλους του καὶ τοὺς ἀνακρινόμενους, πανηγυρίζει τὰς ἐορτὰς του δι' ἐκκλησιαστικῶν ἱεροτελεστιῶν, φροντίζει διὰ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ κλήρου, συντηρεῖ ὀρθόδοξον πανεπιστημιακὴν σχολὴν, κ. τ. λ., κ. τ. λ. Καὶ ποῦ βλέπει ὁ κ. συναδέλφος τὴν προσπάθειαν τοῦ νεωτέρου, μὴ «θεοκρατικοῦ» εὐτυχῶς κράτους, «νὰ κρατῇ ὑπὸ τὴν δουλείαν του τὴν ἐκκλησίαν»; καὶ δύναται σοβαρῶς νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς τάσις ὑποδουλώσεως ἢ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ χριστιανικοῦ κράτους προσπάθεια ἁρμονικῆς συνεργασίας πολιτείας καὶ ἐκκλησίας πρὸς ἐπίτευξιν τῶν κοινῶν ἰδεῶν; Οὔτε εἶναι βεβαίως δυνατόν καὶ εὐλογον αἱ ἐν λόγοις ἢ ἔργοις παρεκτροπαὶ ἀτόμων νὰ ἐπιρροπῶνται εἰς τὸ κράτος ὡς ὅλον.

Φοβοῦμαι ὅμως ὅτι μὲ τὴν ὑποστήριξιν τοιοῦτων ἀνικρατικῶν ἀντιλήψεων, ἐκ μέρους ἐκκλησιαστικῶν καὶ θεολογικῶν κύκλων, δημιουργεῖται, φρικτῶ τῷ λόγῳ, ἀσυναίσθητος ἄβυσσος μεταξὺ πολιτείας καὶ ἐκκλησίας καὶ προπαρασκευάζεται ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀντιπάθεια καὶ ἐχθρότης τῶν ἐχομένων τῆς ἐννοίας τοῦ κράτους κατὰ ἐκκλησίας θεωρούσης αὐτὸ γέννημα τῆς ἁμαρτίας καὶ ἐντὸς τοῦ κύκλου αὐτῆς βιοῦν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπειθεια καὶ ἀνυπακοὴ ἐκ μέρους τῶν πρὸς τὴν ἐκκλησίαν ἐχομένων πρὸς τοιοῦτο κράτος, διότι ἄλλως δὲν θὰ ἦτο πρέπον καὶ τίμιον νὰ ὑπακούη τις εἰς κράτος, ὅπερ θεωρεῖ τοιοῦτο.

Ἀπὸ τοιοῦτων ἀντιλήψεων περὶ τοῦ κράτους ὁρμώμενος ὁ κ. Μπρατσιώτης, φρονεῖ ὅτι θίγεται ἡ ἀγιότης τῆς ἐκκλησίας ἐὰν αὕτη ἐπικοινωνῇ πρὸς αὐτὸ ἢ πρὸς τὸ ἔθνος καὶ φρονεῖ ὅτι ὁ σύνδεσμος τῆς συγχρόνου ὀρθοδόξου ἐκκλησίας πρὸς ἔθνος καὶ κράτος εἶναι τι «ξένον πρὸς τὴν ὑψὴν καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐκκλησίας» καὶ ὅτι «ἡ στάσις τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν ἐναντι τῆς ἰδέας τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ κράτους ἀποτελεῖ παραγνώρισιν ἢ μᾶλλον προδοσίαν θεμελιωδῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν», τόσον ὥστε νὰ «δύναται τις νὰ ἀμφιβάλλῃ κατὰ πόσον δικαιοῦνται τοιαῦτα ἐκκλησίαι νὰ θεωρῶνται καὶ ἐκκλησίαι τοῦ Χριστοῦ!» Ἄλλὰ ποῦ ὁ κ. Μπρατσιώτης σφριρίζει τὰς γνώμας του ταύτας; Μὴ ὁ Σωτὴρ, οἱ ἀπόστολοι καὶ

οι μεγάλοι τῆς ἐκκλησίας πατέρες ἐχώρισαν τὰ ἐθνικά καὶ κρατικά ἰδεώδη ἀπὸ τῶν θρησκευτικῶν ἰδεωδῶν; Αὐτὸς ὁ Σωτὴρ ἐνανθρωπήσας δὲν εἶχεν ἰδιαιτέρον ἐνδιαφέρον διὰ τοὺς ὁμοεθνεῖς του καὶ δὲν ἀπηυθύνθη τὸ πρῶτον πρὸς τὰ ἀπολωλότα πρόβατα τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ καὶ δὲν ἐθρήνησε διὰ τὴν μέλλουσαν καταστροφὴν τῆς ἁγίας πόλεως; Αὐτὸς καὶ οἱ ἀπόστολοι δὲν συνίστων πάντοτε σέβας καὶ ὑποταγὴν πρὸς τοὺς ἄρχοντας; Μὴ ὁ Ὡριγένης δὲν βεβαίωι ὅτι οἱ χριστιανοὶ «ἀρήγουσι κατὰ καιρὸν τοῖς βασιλεῦσι, πειθόμενοι ἀποστολικῇ φωνῇ» καὶ ὅτι «ὅσῳ γέ τις εὐσεβέστερός ἐστι, τοσούτῳ ἀντικώτερος ἐν τῷ ἀρήγειν τοῖς βασιλεῦσιν»; Μὴ ὁ Χρυσόστομος δὲν ὑπερεμάχησε τῶν συμφερόντων τῆς ἰδίας πόλεως, ὅταν ἐκινδύνευσε, καὶ δὲν ἐθεώρει τὴν συμφορὰν τῶν συμπολιτῶν του ὡς οἰκείαν συμφορὰν; Μὴ ὁ Πτολεμαῖδος Συνέσιος δὲν προέστη ἠρωϊκῶς τῆς ἀμύνης κατὰ τῶν ἐπιδρομῶν τῆς πατρίδος του; Μὴ ὁ Σωφρόνιος ὁ Ἱεροσολύμων δὲν θρηνεῖ στοργικώτατα διὰ τὴν ἄλωσιν τῆς ἁγίας πόλεως; Ἀλλὰ τίνα πρῶτον καὶ τίνα ὕστατον νὰ ἀναφέρω; Μὴ ἡ ἐκκλησία τοῦ Βυζαντιοῦ δὲν ἐλάμβανεν ἐνεργότατον μέρος εἰς τοὺς ἀγῶνας τοῦ ἔθνους, δὲν ἠύχετο ὑπὲρ νίκης τῶν ἐχθρῶν καὶ πολεμίων, δὲν συμμετεῖχε διὰ δοξολογιῶν τῆς χαρᾶς διὰ τὰς νίκας κατὰ τῶν ἐχθρῶν; Τίς τῶν μεγάλων τῆς ἐκκλησίας πατέρων ἐθεώρησε τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὰ ζητήματα τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ κράτους ὡς «ἀνάμειξιν εἰς ἔργα ἀλλότρια» καὶ τίς ἀπέφυγε «τὸν ἐπωμισμὸν τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ κράτους καὶ τοῦ ἔθνους»; Ἀλλὰ μήπως εἰς τοὺς χρόνους τῆς δουλείας ἡ ἐκκλησία δὲν ἐγένετο θεματοφύλαξ τῶν ἐθνικῶν παραδόσεων; Ὁ κ. Μπρατσιώτης παρατηρεῖ ὅτι κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας «ἐπικρατεῖ παρὰ τῷ ὑποδούλῳ χριστιανικῷ κόσμῳ ἡ ἐκκλησιαστικὴ συνείδησις, παραμεριζομένων τῶν ἐθνικῶν ἀντιθέσεων τῶν διαφορῶν ὑποδούλων λαῶν». Αὐτὸ ὅμως δὲν εἶναι ἀκριβές· κατὰ τὰ 400 ἔτη τῆς δουλείας ἐπικρατεῖ ἐξ Ἰσού ἡ ἐθνικὴ καὶ ἡ ἐκκλησιαστικὴ συνείδησις καὶ τὸ δουλεῦον γένος δὲν ἀγωνίζεται μόνον ὑπὲρ πίστεως, ἀλλ' ἐπίσης καὶ ὑπὲρ πατρίδος· «γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστι τὴν ἁγία καὶ τῆς πατρίδος τὴν ἐλευθερία». Οἱ Ἕλληνες εἶχον πάντοτε οὐ μόνον ἐκκλησιαστικὴν ἀλλὰ καὶ ἐθνικὴν συνείδησιν· ἦσαν Χριστιανοὶ, ἀλλὰ καὶ Ἕλληνες καὶ οὐδέποτε ἐλησμόνησαν ἢ παρεμέρισαν τὴν ἐθνικὴν αὐτῶν ιδιότητα. Ἀλλὰ μήπως ἡ ἐκκλησία καὶ οἱ ἱεράρχαι αὐτῆς δὲν μετέσχον ἐνεργῶς καὶ δὲν ἐπρωτοστάτησαν κατὰ τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα; ὁ πατριάρχης Γρηγόριος δὲν ἐχαρκτηρίσθη δικαίως ὁ πρωτομάργις τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821; Τὸ αἷμα τῶν κληρικῶν πεσότων ὑπὲρ πατρίδος δὲν ἐγένετο ὁ ἀρραβὼν τοῦ ἀδιαρρήκτου δεσμοῦ μεταξὺ ἔθνους καὶ ἐκκλησίας; Καὶ μετὰ τὴν ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν ἡ ἐκκλησία δὲν ἔδειξε ζωηρότατον ἐνδιαφέρον διὰ τὰ ἐθνικά καὶ κρατικά πράγματα, καὶ ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανός, ὡς καὶ τόσοι ἄλλοι κληρικοί, δὲν προσέφεραν ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας εἰς τὸ νεοπαγές τότε κράτος; Καὶ αὐτὸ τὸ ὅποιον ἀποτελεῖ ἀληθινὴν τιμὴν διὰ τὴν ἐκκλησίαν μας, αὐτὸ τὸ ὁποῖον προκαλεῖ τὴν εὐγνωμοσύνην σίμπαντος τοῦ ἔ-

θνους πρὸς αὐτήν, εἶναι δυνατόν μὲ μίαν μονοκονδυλιὰν νὰ σβεσθῇ, καὶ ἡ ἐκκλησία, ἡ ἀρρήκτως συνδεδεμένη μὲ τὸ ἔθνος, νὰ παύσῃ τὸν ἅγιον αὐτὸν δεσμόν, διότι τάχα εἶναι οὗτος «ἀντιχριστιανικός» καὶ «κατώτερος τῆς ὑψηλῆς πνευματικῆς ἀποστολῆς αὐτῆς»; Ἡ ἀνατολικὴ ἐκκλησία δὲν ἀντελήφθη ποτὲ τὸν Χριστιανισμόν ὡς ἀντιτιθέμενον πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ κράτους, καὶ δὲν ἠθέλησε τὸν ἄνθρωπον μὲ διπλὴν συνείδησιν, μίαν τοῦ χριστιανοῦ καὶ μίαν τοῦ πολίτου, ἀλλὰ τοῦναντίον ἐπεζήτησε πάντοτε ὁ Χριστιανισμὸς νὰ διεισδύσῃ τὸ ἄτομον πρὸς ἀποτελεσθὲν καλοῦ χριστιανοῦ πολίτου, διότι σκοπὸς τοῦ Χριστιανισμοῦ δὲν εἶναι μόνον ἡ δημιουργία καλῶν μελῶν τῆς μελουσῆς ζωῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐπιγείου πολιτείας. Δὲν πρέπει νὰ παραβλέπεται ὅτι ἂν αἱ μερικαὶ ἐκκλησίαι τῆς Ἀνατολῆς εἶναι τόσον βαθέως ἐρριζωμέναι εἰς τὴν ἐθνικὴν συνείδησιν τῶν λαῶν, τοῦτο ὀφείλεται κυρίως εἰς αὐτὸ ὅτι αἱ ἐκκλησίαι αὐταὶ εἶναι ἐθνικαὶ ἐκκλησίαι, παρακολουθήσασαι τὰς τύχας τῶν λαῶν τῶν, συνυποφέρουσαι καὶ συνδοξαζόμεναι μετ' αὐτῶν. Ἄν ἔπαυεν ὁ στενὸς σύνδεσμος αὐτὸς ἐκκλησίας καὶ ἔθνους καὶ ἡ ἐκκλησία ἔπαυεν «ἐπωμίζουσα τὰς ἁμαρτίας τοῦ ἔθνους», νομίζω ὅτι τοῦτο δὲν θὰ ἦτο τόσον ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ ἔθνους ὅσον τῆς ἐκκλησίας, διότι ἡ ἀποξένωσις τῆς ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς ἐννοίας τοῦ ἔθνους θὰ ἐπέφερε καὶ τὴν ἀποξένωσιν τῆς ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς ἐθνικῆς ψυχῆς. Ἡ ἱστορία ἄλλως τῆς ρωμαιοκαθολικῆς ἐκκλησίας μαρτυρεῖ τίνας ἀνηκεῖντος συμφορὰς ἐπέφερον ἢ ὑπ' αὐτῆς ἐφαρμογῇ τοιούτων ἀρχῶν. Καὶ πόσον καὶ αὐτὴ αὕτη συνησθάνθη τοῦτο μαρτυρεῖ ἢ κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον ἐπιδειχθεῖσα ἐθνικιστικὴ τις τάσις τῶν κατὰ τόπους δυτικῶν ἐκκλησιῶν. Ὅχι· διὰ νὰ διατηρήσουν αἱ αὐτοκέφαλοι ὀρθόδοξοι ἐκκλησίαι τὴν ἀλληλεγγύην καὶ τὴν ζῶσαν συνοχὴν πρὸς ἀλλήλας δὲν εἶναι οὐδεμία ἀνάγκη νὰ διαρρηξῶσιν τὴν ἀλληλεγγύην καὶ τὴν ζῶσαν συνοχὴν πρὸς τὸ ἔθνος καὶ τὸ κράτος. Αἱ αὐτοκέφαλοι ἐκκλησίαι τῆς Ἀνατολῆς ἦσαν, εἶναι καὶ θὰ εἶναι ἐθνικαὶ ἐκκλησίαι καὶ εἰς αὐτὸ ἐγκρατεῖα τὸ μεγαλεῖον καὶ ἡ δύναμις των. Ὡς ὀρθῶς ἐλέχθη «τὸ κύριον γνώρισμα τὸ διακρίνον τὴν ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν εἶναι ὁ ἐθνικός αὐτῆς χαρακτήρ, δι' οὗ αὕτη συνάπτεται στενότερα μετὰ τῆς ζωῆς τῶν ἀποτελούντων αὐτὴν λαῶν, συνυφαίνουσα τὰς τύχας αὐτῆς μετὰ τοῦ ἐθνικοῦ βίου» (Χρ. Ἀνδρούτσου, Λόγος εἰς Γρηγόριον ε', 1921 σ. 8).

Ὁ κ. Μπρατσιώτης διαμαρτύρεται διότι ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία υἰοθέτησε «καὶ τὸν εἰσκαυμάσαντα καὶ εἰς αὐτὴν ἄκρατον καὶ αὐτὸ τοῦτο εἰδωλολατρικὸν φυλετισμόν». Ἀλλ' ἄλλο ἐθνισμὸς καὶ ἄλλο φυλετισμὸς, ὁ ὁποῖος βεβαίως δέον νὰ ἀποκρουσθῇ ἀπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὀργανώσεως τῶν αὐτοκεφάλων ὀρθόδοξων ἐκκλησιῶν. Ἀλλ' ἂν βεβαίως ὁ ἐπίσκοπος δέον νὰ θεωρῇ ἑαυτὸν ποιμένα παντὸς τοῦ ὀρθοδόξου ποιμνίου, ἀνεξαρτήτως φυλῆς, οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα νὰ ἀνήκῃ εἰς ὀρισμένην ἐθνοτητα, ὑπὲρ ἧς, κατὰ φυσικὸν καὶ ἀνθρώπινον λόγον, ἔστω καὶ ἀνεπισήμως, ἰδιαιτέρας θὰ ἐνδιαφέρεται, καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ τὸν ἐξ ἱστορικῶν καὶ πραγ-

ματικών λόγων εθνικόν χαρακτηρισμόν εκάστης επισκοπῆς.

Ἐπὶ τὸ κράτος τῶν ἀντιλήψεων τούτων, δι' ὧν ὑποτιμᾶται ὁ ἐθνικὸς παράγων, ὁ φίλος κ. συνάδελφος θεωρεῖ ἀναγκαίαν τὴν ἐπαναγωγὴν τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριαρχείου «εἰς πραγματικὸν ἐνιαῖον θρησκευτικὸν κέντρον μὲ ὑπερθνή χαρακτῆρα, εἴη ἢ το οἰκουμενικὸν πατριαρχεῖον κατὰ τοὺς χρόνους τῆς βυζαντιακῆς αυτοκρατορίας καὶ μάλιστα τῆς τουρκικῆς δουλείας». Ἐν πρώτοις παρατηρῶ ὅτι ὁ πατριάρχης Κων)πόλεως οὐδέποτε ἐθεωρήθη ὡς κοσμοπολίτης τις, μὲ ὑπερθνή χαρακτῆρα. Τὸ οἰκουμενικὸν πατριαρχεῖον κατὰ τοὺς χρόνους τῆς βυζαντινῆς αυτοκρατορίας συνειργάζετο στενώτατα μετὰ τοῦ κράτους ὑπὲρ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ κρατικῶν συμφερόντων· καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας, ὅτε ἡ ἐκκλησία ἀνέκαθεν ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ ἐθνικὴ κιβωτός, ὁ πατριάρχης ἐχαρακτηρίζετο ὡς ὁ «ἐθνάρχης» βσις, καὶ κατὰ τὴν ἑλληνικὴν ἐπανάστασιν, ἐπρωτοστάτησε διὰ τὸν Ἑλληνισμόν καὶ ὄχι διὰ κοσμοπολιτικὴν τινα, ὑπερθνή, θεωρίαν, ἀδιάφορον ἄν, μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους, ὅτε τὸ ἐθνικὸν κέντρον μετατέθη εἰς Ἀθήνας, ἡ ἐκκλησία Κων)πόλεως περιορίσθη εἰς τὰ ἐκκλησιαστικά της μόνον καθήκοντα.

Διαφωνῶ ἐπίσης ἀπολύτως πρὸς τὴν ἀντίληψιν τοῦ φίλου συναδέλφου, καθ' ἣν εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη τὸ πατριαρχεῖον νὰ ἀναχθῆ εἰς «πραγματικὸν θρησκευτικὸν κέντρον» τῆς ὀρθοδοξίας, δηλ. ἀνάλογόν τι πρὸς τὸ Βατικανὸν τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας. Ἄλλ' εἶναι δυνατὸν ἡ ἀνατολικὴ ἐκκλησία, ἡ διεξαγαγοῦσα τόσους ἐνδόξους ἀγῶνας κατὰ τῶν αὐταρχικῶν τάσεων τῶν παλῶν, νὰ ἀπαρνηθῆ τὰς παραδόσεις τόσων αἰώνων καὶ νὰ δεχθῆ ἀρνησιν τῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν της, πρὸς στήριξιν τῶν ὁποίων προέβη καὶ μέχρι ρήξεως τῶν μετὰ τῆς Δύσεως δεσμῶν της; Καὶ ἂν ξέναι, ἐπιδιώκοντες ἴδια τέλη, ὑποστηρίζουν ἐπ' ἐσχάτων τοιαύτας ἀρχάς, εἶναι ὀρθὸν ἡμεῖς, καλῆ τῆ πίστει, νὰ ὑποβοηθῶμεν εἰς ἐπικράτησιν αὐτῶν καὶ νὰ ἐπιζητῶμεν τὴν δημιουργίαν κέντρον, οἷον οὐδέποτε ἐγνώρισεν ἡ ὀρθοδοξία; Ὡς ὀρθότατα ἀνέπτυξεν ὁ συνάδελφος καθηγητῆς κ. Ἀλιβιζάτος, ἐν ἀρχῇ του εἰς τὴν «Ἐστία», «ὁ ψιλὸς τίτλος τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου δὲν συνεπάγεται ἀνωτερότητα θέσεως, τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου παραμένοντος οὐσιαστικῶς ἀρχιεπισκόπου Κων)πόλεως, μὴ ἔχοντος δικαίωμα ἐπεμβάσεως εἰς τὰ τῶν ἄλλων αυτοκεφάλων ἐκκλησιῶν, οὐδ' εἰς τὰ τῶν ἄλλων επισκοπῶν». Ἀληθῶς, ὁ πατριάρχης Κων)πόλεως εἶχε καὶ ἔχει μόνον πρωτεῖον τιμῆς, ἀποκτηθὲν διὰ τὴν πολιτικὴν θέσιν τῆς πόλεως, «διὰ τὸ εἶναι αὐτὴν νέαν Ρώμην», καὶ οὐδέποτε εἶχε πρωτεῖον δικαιοδοσίας, καὶ πᾶσα ἀπόπειρα προσκλήσεως νέων προνομίων θὰ ἦτο ματαιοπονία, ἐφόσον κατ' αὐτῆς θὰ διεμαρτύροντο πάντες οἱ ἔχοντες συνείδησιν τῶν ἐπιμόνων ἀγῶνων τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας κατὰ τοιαύτων ἀντιχριστιανικῶν τάσεων. Ἡ ἐνότης τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας δὲν ἐπιτυγχάνεται διὰ κέντρον

δεσπόζοντος τῶν λοιπῶν ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐπ' ἴσοις ὅροις ἀδελφικῆς συνεργασίας τῶν ἰσοτίμων κατὰ τόπους ἐκκλησιῶν, ὧν ἡ Κων)πολις ἔχει ἀπλῶς τὸ πρωτεῖον τιμῆς. Ἐφόσον, εὐτυχῶς, ἡ ὀρθόδοξος ἐκκλησία ἀποτελεῖται ἐξ ἐθνικῶν αυτοκεφάλων ἐκκλησιῶν, εἶναι φυσικώτατον ἐν ἐκάστη ἐκκλησίᾳ νὰ διατηρῶνται ἰδιάζοντες τινες χαρακτῆρες, οἵτινες οὐδόλως παραβλάπτουν τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως, «ἐπειδὴ καὶ ἐκ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἱστορικῶν βιβλίων δηλόν ἐστι ὅτι ἔθνη μὲν καὶ τάξεις τινὲς παρηλλαγμένοι ἦσαν τε καὶ εἰσὶν ἐν διαφόροις τόποις καὶ ἐκκλησίαις, ἡ ἐνότης δὲ τῆς πίστεως καὶ ὁμοφροσύνη περὶ τὰ δόγματα σφίξεται ἡ αὐτή», ὡς βεβαιοῦσι τὰ τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως καὶ τῶν ἀγιωτάτων πατριαρχῶν γράμματα (Πετρούπολις 1840, σελ. 14) Πάντως πρὸς ἐπίτευξιν δῆθεν ἐξωτερικῆς ὁμοιομορφίας ἡ ἀνατολικὴ ἐκκλησία οὐδέποτε θὰ ἀνεχθῆ εἰσαγωγὴν θεομοῦ, καθ' οὗ πάντοτε ἐντόνως ἀντεπεξῆλθεν.

Δ. Σ. ΜΠΑΛΑΝΟΣ
ΚΛΗΡΗΓΗΤΗΣ, ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΣ

Ο ΟΥΝΙΤΗΣ

Καθ' ἣ ἐγνώσθη ἤδη περὶ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος μηνός, ὅπως ἄλλοτε ἔπραξεν εἰς ἄλλας χώρας ἐνέσκηψεν εἰς τὴν βελγικὴν πρωτεύουσαν ὁ διαβόητος ἡγέτης τῆς ἐν Ἑλλάδι νεοφανοῦς οὐνίας ἐπίσκοπος Γεώργιος Χαλαβατζῆς, ὡς «Ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν», παραστατούμενος δ' ὑπὸ τῶν ἀκολουθούντων τὸν βυζαντινὸν λειτουργικὸν «ρυθμὸν» μοναχῶν τῆς γνωστῆς μονῆς d' Amay sur Meuse, ἐλειτοίργησεν ἑλληνιστὶ ἐν διαφόροις ρωμαιοκαθολικοῖς ναοῖς τοῦ Βελγίου καὶ ἐδημοσίευσεν εἰς τὰ φύλλα τοῦ τόπου εἰκόνας του, θεατρικῶς παριστώσας αὐτόν, οἷα ἡ παρατιθεμένη, ἦν παραλαμβάνομεν ἐκ περιοδικοῦ τῶν Βρυξελλῶν, ἱερουροῦντα ὡς ὀρθόδοξον Ἱεράρχην.

Σκοπὸς τῆς ἐπισκέψεως ταύτης τοῦ ἀνησύχου οὐνίτου δὲν ἦτο βεβαίως ἡ πνευματικὴ ἐνίσχυσις τῶν ἐκεῖ ἀνυπάρχοντων οὐνιτῶν, ἀλλ' ἡ συλλογὴ ἐράνων ἐν Εὐρώπῃ «ὑπὲρ τῆς ἐνισχύσεως τῆς ἐν Ἑλλάδι καθολικῆς μειονότητος», ὡς ἐδήλου κατὰ τὰς λειτουργικὰς ἐμφανίσεις του. Ἐν τῷ ἐν Βρυξελλαῖς ναῷ τοῦ ἁγ. Ἰωσήφ ὁμιλήσας ἐπεκαλέσθη τὴν οἰκονομικὴν ἀρωγὴν ἀπάντων τῶν καθολικῶν «ὑπὲρ τοῦ ἐκ 2,000 ψυχῶν ἀποτελουμένου μικροῦ ἑλληνικοῦ καθολικοῦ αὐτοῦ ποιμνίου» καὶ ὑπέδειξε «τὴν ἀνάγκην τῆς εἰς Ἑλλάδα ἀποστολῆς ἱεραποστόλων λόγῳ τῆς ἀμαθείας καὶ τῆς κατωτέρας κοινωνικῆς στάσι-

μης τοῦ ἑλληνικοῦ κλήρου¹.

Ἄλλ' ὁ οἰκτίρμων προνοητὴς τοῦ ἑλληνικοῦ κλήρου δὲν ἠρκέσθη εἰς μόνως τὰς λειτουργικὰς ἐπιδείξεις καὶ τὰ ἐπ' ἐκκλησιαστικὰς ἐραγνικὰ του κηρύγματα. Διωγράνωσε καὶ διαλέξεις θεατρικὰς, διὰ τὴν ἐμφανίσην ἑαυτὸν «θῆμα μαρτυρικὸν τῆς ἑλληνικῆς μισαλλοδοξίας». Ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῆς μονῆς τοῦ ἁγ. Μιχαὴλ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ καρδινάλιου πριμάτου τοῦ Βελγίου καὶ πλείστων ἐπισήμων κληρικῶν εἶπεν ἐραγνικὴν πάλιν διάλεξιν, ἀφροῦ πρότερον παρουσιάσεν αὐτὸν εἰς τὴν ἐκλεκτὴν οὐμῆγυριν ὁ βουλευτὴς Βρίλλοντ, ὅστις, ἀφοῦ ἐπιστόρησε τὴν μέχρι τοῦδε σταδιοδρομίαν τοῦ οἰκτιροῦ τῆς ἡμέρας, κατέληξεν εἰπὼν ὅτι ὁ Γεώργιος Χαλαβατζῆς ἔλαβεν τὸν στέφανον τοῦ μαρτυρίου, καθόσον κατεδιώχθη πλειστάκις, καὶ δὴ ὑπὸ 20 ἑλλήνων ληστῶν ὀπλισμένων δίξην Τσετῶν καὶ Γιαννιτσάρων, καὶ διέφυγε τὴν δολοφονίαν χάρις εἰς θεῖαν ἐπέμβασιν. Αὐτὸς δὲ ὁ Χαλαβατζῆς ἐν τῇ διαλέξει του, περὶ τῆς ὁποίας θὰ διαλάβομεν εἰς προσεχῆς φύλλον εἰδικώτερον καὶ τὴν ὁποίαν ἐξαορακτικῶς ἐπὶ τὸ ὑποβλητικώτερον ὡς «ὑψίστην παρακλήσιν» — «suprême prière» — ἐπεκαλέσθη — τί ἄλλο πά-

1. La revue catholique des idées et des faits. Bruxelles XV, 1936, n. 172. Ἡβλ. Ἐφημ. «Le Soir» τῆς 2 Φεβρουαρίου 1936.

MGR CALAVASSY, EVEQUE D'ATHENES, A BRUXELLES.

Notre capitale a eu l'honneur, dimanche, d'accueillir les splendeurs de la liturgie orientale. Mgr Calavassy, évêque catholique d'Athènes, officiait en l'église Saint-Joseph «dans le site grec-byzantin. Les éléments de la messe s'y renouvelèrent, mais avec l'accroissement de l'antiquité grecque, avec le prestige d'une tradition qui remonte à la première église, à Saint Jean Chrysostome, à la première chrétienté d'Asie mineure enseignée par Saint Paul. Mgr Calavassy, que la robe représente officiant, avait devant lui cette « liturgie » le caractère pontifical de l'église d'Orient, vêtements bordés d'argent, la mitre globe ornée d'écusons, le bâton pastoral en argent, l'encensoir. L'office, qui se déroule pendant deux heures, comprend une bénédiction, une « petite entrée », des lectures et psalmodies, des prières pour les catholiques, pour toute l'Église, et enfin la liturgie des fidèles et la « grande entrée ». Les bénédictins de l'abbaye d'Amay, qui se consacrent à Caposolat chez nos frères d'Orient, prêtaient leur concours à cette cérémonie.

λιν: — τὴν ἀρωγὴν τῶν καθολικῶν «ὑπὲρ τῶν 180 ἑκατομμυρίων ὀρθοδόξων, τῶν ὁποίων ἡ Ἐκκλησία τελεῖ ἐν ἀποσυνθέσει καὶ οἵτινες ἀναμένουν τὴν ἐπιστροφὴν τῶν εἰς τοὺς κόλπους τῆς λατινικῆς Ἐκκλη-

σίας (!), προσεπεδηλώσε δὲ ὅτι «ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρώμης θὰ σεβασθῆ τὴν ἀπόλυτον αὐτονομίαν τῶν Πατριαρχείων, ἂν ταῦτα ἀναγνωρίσουν τὴν παπικὴν ἐξουσίαν». Κατακλειδα δὲ τοῦ λόγου του, ἐπέθηκε τοῦτο: ὅτι «ἡ Σύνοδος τῶν Ἀθηνῶν καταδιώκει τὸ ἱερὸν τοῦτο ἔργον, τὸ ὁποῖον προστατεύουσιν ἢ ἀνεξιθρησκεία τοῦ Συντάγματος καὶ αἱ ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος ἀναληφθεῖσαι διεθνεῖς υποχρεώσεις ὑπὲρ τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἐθνικῶν μειονοτήτων».

Ἴδου λοιπὸν πάλιν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὁ οὐνίτης, ὃν ἡ ἡμετέρα χώρα ἐν τῇ ἀνυπόπτῳ ἀφελείᾳ τῆς ἐδέχθη νὰ φιλοξενήσῃ ἐν τοῖς κόλποις τῆς, τὸν ὀλέθριον προπαγανδιστὴν, ἐκβρασθέντα εἰς Ἀθήνας διὰ νὰ συνεχίσῃ τὴν διαβόητον ἐν Τουρκίᾳ οὐνιτικὴν δρασίμ. Μὴ περιοριζόμενος εἰς τὰς συκοφαντικὰς κατὰ Ἑλλήνων πρὸς τὸν εὐρωπαϊκὸν τύπον ἀναποκρίσεις, δι' ὧν ἐμφανίζει αὐτοὺς ὡς μισαλλοδόξους, διότι ἀποκαλύπτουν τὴν ἀνανδρον μεταξὺ τῶν πτωχῶν γυναικαρίων καὶ τῶν ἀνηλικῶν καὶ ὄρφανῶν προσηλυτιστικὴν δρασίμ, ἐπιχειρεῖ ἀνερευθριάστως καὶ αὐτοπρόσωπον δημοσίαν προπαγάνδαν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ὡς «Ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν» (Evêque d' Athènes) ἐκμεταλλεόμενος τὴν ἐσχάτην περὶ τῶν καθ' ἡμᾶς ἀμάθειαν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ κοινοῦ καὶ τὴν εὐπιστίαν τῶν καθολικῶν κύκλων, ἐπικουρούμενος δὲ καὶ ὑπὸ τῆς λεγεῶνος ἐκείνης τῶν ὀργανισμῶν τοῦ Καθολικισμοῦ, οἱ ὁποῖοι ζοῦν καὶ ἀναπνεύουν ἐκ μόνῃς τῆς ιδέας τῆς εἰς τὸν Πάπαν Ρώμης ὑπαγωγῆς τῶν ἔξω τῆς ρωμαϊκῆς μάνδρας διατελούντων. Πρὸ ἐτῶν καταγγελθεὶς εἰς τὰ ἑλληνικὰ δικαστήρια διὰ τὸν ὃν ἐνταῦθα διεξάγει προσηλυτισμὸν καὶ φοβούμενος τὰς ἀκλονήτους ἀποδείξεις τῶν παραβάσεών του, ἐφρόντισε νὰ ἀναβάλλεται ἐπανειλημμένως ἡ δίκη διὰ γνωστῶν δικολαβικῶν ὑπεκφυγῶν μέχρις ὅτου ἐπετεύχθη ἡ παραγραφή αὐτῆς. Μὴ ἀρκούμενος εἰς τὴν ἐν Ἑλλάδι δρασίμ, καραδοκεῖ μετὰ τοῦ ὁμόφρονος ἀδελφοῦ του πᾶσαν ἀνωμαλίαν ἐν ἑλληνικῇ παροικίᾳ τοῦ ἐξωτερικοῦ διὰ νὰ σπεύσουν πρὸς ἐκμετάλλευσιν τῆς διχονοίας, ὡς ἐπ' ἐσχάτων, ὡς ἀνέγραψεν ἤδη ἡ «Ἐκκλησία», ἐπραξάν ἐν τῇ ἑλληνικῇ παροικίᾳ τῆς Λυών, ἧς ἔκτοτε πάσχει τὰ πάνδεινα ἐκ τῆς ἐπι-

τάσεως τῆς διαιρέσεως. Ψευδολογῶν ἐνώπιον τῶν ξένων, προσπαθεῖ νὰ ἐπιτύχῃ ἐράνους διὰ τοὺς παρανόμους ἐν Ἑλλάδι σκοπούς του, ἐν γνώσει δ' ὅτι οὐδὲν ἔχει νὰ πάθῃ ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ τῆς μακαρίας ἀνεκτικότητος, ἀναφανδὸν ἐμφανίζει τὴν μὲν Ἑλλάδα ὡς ληστοκρατουμένην, τὸν δὲ ὀρθόδοξον ἑλληνικὸν κλήρον ὡς ἀποτελοῦντα τὴν ὑποστάθμην τῆς κοινωνίας, διὸ καὶ θεάρεστον ἔργον θὰ ἐπετέλουν οἱ ἀμαθεῖς ἀκροαταὶ του ἐὰν τὸν ἐβοήθουν χρηματικῶς νὰ συντελέσῃ—ὁ Χαλαβατζῆς—εἰς τὴν ἀνόρθωσιν τοῦ ἑλληνικοῦ κλήρου!

Ἡ κατασυκοφάντησις καὶ ἐξύβρισις τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τοῦ προπαγανδιστοῦ τούτου δὲν ἀποτελεῖ ἀπόρητόν τινα ἐν κρυπτῷ πράξιν· ὁ Χαλαβατζῆς τὴν γλῶσσαν ταύτην μεταχειρίζεται δημοσίᾳ εἰς κηρύγματα ἐπ' ἐκκλησίας καὶ εἰς διαλέξεις ἐν αἰθούσαις πολυανθρώποις, τὰ λεγόμενά του δὲ δημοσιεύονται ἐν τῷ ξένῳ τύπῳ, ὅστις, μηδενὸς ἀντιλέγοντος, φυσικὸν εἶνε μὴ μόνον νὰ πιστεύῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ παρασύρεται εἰς δυσφήμισιν τῆς Ἑλλάδος.

Ἐν τούτοις μεθαύριον, μετὰ τὴν συκοφαντικὴν του ἐκστρατείαν, κατάφορτος ἐκ τῶν ἐράνων, θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ θὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ ἐλεεινὸν του ἔργον ὑπὸ τὴν σκέπη τῆς «ἑλληνικῆς μισαλλοδοξίας», διὰ «θείας ἐπεμβάσεως» σωζόμενος ἐκ τῶν «ληστῶν», τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ἰωάνν. 2, 1—12.

Πλεῖστα ὅσα δυνάμεθα νὰ εὕρωμεν παραδείγματα ὄχι μόνον ἀτόμων, ἀλλὰ καὶ λαῶν ὀλοκλήρων, διατρανοῦντα πόσον ἡ θρησκευτικὴ πίστις ἀποβαίνει δύναμις κινητήριος εἰς πράξεις γενναίας καὶ ἡρωϊκᾶς. Ἡ ἑλληνικὴ ἱστορία ἰδίᾳ, τόσον ἡ ἀρχαία, ὅσον καὶ ἡ βυζαντινὴ, ἀλλὰ καὶ ἡ νεωτέρα, προσπορίζουσιν εἰς ἡμᾶς ὑπέροχα δείγματα ἐνθουσιασμοῦ ὄχι μόνον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πάσης ἐκδηλώσεως τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος καὶ αὐτῆς τῆς πατριωτικῆς δράσεως. Ἐκείνο τὸ ὁποῖον κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Ἐπιναστάσεως εἶπεν ὁ γέρω-Κολοκοτρώνης, ὅτι «ὁ Θεὸς ἔβαλε τὴν ὑπογραφὴν του διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος, καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ τὴν πάρῃ ὀπίσω», εἶναι ἀλήθεια βαρυσήμαντος, καὶ λυπηρότατον εἶναι ὅτι οἱ σύγχρονοι πολιτικοὶ ἄνδρες τῆς Ἑλλάδος δὲν φαίνονται νὰ ὀδηγοῦνται ἀπὸ αὐτήν. Δι-

γραμμά, τὰς ὁποίας ὁ ἱερός εὐαγγελιστὴς Μάρκος ἀφιέρωσεν εἰς τὴν ὑπὸ μελέτην εὐαγγελικὴν περικοπήν, ἵνα μεταδώσῃ εἰς ἡμᾶς τὴν μεγαλειώδη εἰκόνα τῶν ἡρωϊκῶν πράγματι προσπαθειῶν τῶν τριασίων ἐκείνων ἀνδρῶν, οἵτινες ἐβίβισαζον τὸν παραλυτικόν, καθὼς καὶ τῆς ὑπομονῆς αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, θὰ παραμένωσι διὰ τὴν ἀνθρωπότητα μνημεῖον ἀνεκτίμητον, διαλαλοῦν τί δύναται νὰ κατορθώσῃ ὁ ἄνθρωπος ὡς ἄτομον, ὡς ὁμᾶς, ὡς κοινωνία, ὡς οἰγένεια, ὡς λαός, ὅταν διαπνέεται ὑπὸ τῆς πίστεως πρὸς τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου. Ἐὰν ἡ πεποίθησις, ἡ πίστις εἰς τὸν Θεὸν καὶ «ὃν ἀπέστειλεν Ἰησοῦν Χριστόν», εἶναι ὁ ἀπαραίτητος ὅρος, τό γε ἀφ' ἡμῶν, ἵνα κινήται τοῦ Θεοῦ τὸ ἐνδιαφέρον ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα ἔχωμεν εὐμενῆ καὶ εὐήκοον αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἐλπίζωμεν ποτε πραγματικὴν καὶ σταθερὰν βελτίωσιν τῶν ὄρων τῆς ζωῆς ἄνευ ζώσης πίστεως; Ἐντεῦθεν καθήκον πάντων, ὅσοι διακαῶς ἐπιθυμοῦσι τὴν πρόοδον καὶ εὐημερίαν τῆς κοινωνίας, εἶναι νὰ στραφῶσι πρωτίστως εἰς τὴν ἐνίσχυσιν καὶ ἐμπέδωσιν τῆς εὐσεβείας, τῆς πίστεως, τοῦ φόβου Θεοῦ, καὶ νὰ μὴ νομίζωσιν, ὅτι ἡ παραγωγή καὶ ἡ οἰκονομικὴ εὐεξία εἶναι ἀρκετὰ νὰ ἐξασφαλίσωσι τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἔθνους καὶ τῆς κοινωνίας ἐν γένει. Οἱ «γρυμματεῖς καὶ οἱ φαρισαιοί», οἱ τρέφοντες ἔχθρικὰς διαθέσεις κατὰ τοῦ Σωτῆρος τοῦ κόσμου, ἐμφανῶς ἢ σιωπηρῶς, δὲν θὰ λείπωσι ποτέ. Ἀμβλυωποῦντες εἰς ὅσα μεγάλα καὶ θαυμαστά ἄλλατα προσδοκοῦν ἴσχυαι τὴν ἀνθρωπότητα τὸ πνεῦμα τοῦ χριστιανισμοῦ, ἐκ προκαταλήψεως ἄλλοι, ἐκ λόγων συμφέροντος ἕτεροι, ἐξ ἁμαρτιῶν καὶ τῆς διαφθορᾶς οἱ πλεῖστοι, θὰ μᾶς παρουσιάσωσι πάντοτε τὴν οἰκτρὰν ἀντίθεσιν τῆς ἐξεφρονοῦσης, τῆς «σωφρονοῦσης καὶ ἡμιατισμένης» μερίδος τῆς κοινωνίας, ἡ ὁποία «ἐλπίζει ἐπὶ Κύριον». Ἀποτελοῦσι τοὺς ἄλλους ἐκείνους «παραλυτικούς», τοὺς ὁποίους μακάριοι ὅσοι, ἐὰν ὀνηθῶσι, ἠθελον φέρει πρὸς ἡμᾶς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἀνθρώπου Σωτῆρος.

Ἡ ἁμαρτία, ὑπὸ πᾶσαν αὐτῆς τὴν ἔκτασιν καὶ ὑψὴν νοουμένη, εἶναι ἡ μόνη πληγὴ, ἡ μόνη αἰτία πάσης ἀνθρωπίνης κακοδαιμονίας καὶ ἀθλιότητος. Ὅταν ἐννοήσωμεν τοῦτο οἱ ταλαίπωροι ἄνθρωποι, μάλιστα ὅσοι ἀρχοῦσιν ἄλλων, καὶ ὅταν αἱ πρώτισται προσπάθειαι διευθυνθῶσι πρὸς πᾶσαν δυνατὴν ἐπούλωσιν τῆς πληγῆς ταύτης, τότε, καὶ μόνον τότε, θὰ καταστῆ δυνατόν νὰ ἀναπνεύσῃ ἡ ἀνθρωπότης, ἐξερχομένη τοῦ καπνοῦ τῶν παθῶν τῆς μόνον τότε θὰ εἶναι δυνατόν νὰ αἰσθανθῶμεν ἡμᾶς αὐτοὺς ἀναρρωνούοντας καὶ βαίνοντας πρὸς τὴν ζωὴν τὴν ὑγιάνουσαν καὶ τὴν εὐημερίαν. Δόγμα υγείας καὶ προόδου πραγματικῆς παρὰ τε τῷ ἀτόμῳ καὶ τῇ κοινωνίᾳ εἶναι τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου πρὸς τὸν παραλυτικόν: «Τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι». Καί, ὅταν καταπολεμουμένης τῆς ἁμαρτίας ἐκ πάσης διευθύνσεως, μηδὲ αὐτοῦ τοῦ κράτους ἐξαιρουμένου, «ἐγερωθῶμεν εὐθέως», καὶ αἶροντες, οὕτως εἰπεῖν, ἐπὶ τῶν ὤμων «τὸν κράββατον» μὲ νεκρὰν ἐντὸς αὐτοῦ τὴν ἁμαρτίαν, αἰσθανθῶμεν ἐξ ἰδίας πείρας τὴν ὑγίαν ἡμῶν ἐν παντὶ καὶ εὐρηστίαν, τότε οἴδεις θὰ

ὑπάρξῃ νὰ μὴ δοξᾷ τὸν Θεὸν καὶ νὰ μὴ ἐπαναλαμβάνῃ τὸ τοῦ λαοῦ ἐκείνου, τοῦ αὐτόπτου τοῦ θαύματος τοῦ παραλυτικοῦ, ὅτι «οὐδέποτε οὕτως εἰδομεν».

K.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἡ βασιλικὴ ἐπίκλησις.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς, τελευτῶν τὸν ἐπὶ τῇ ἐνώψει τῶν ἐργασιῶν τῆς I' Ἀναθεωρητικῆς Κοιλιᾶς λόγον του, ἐπεκαλέσθη ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτῆς τὴν ἀντίληψιν τοῦ Πατριάρχου Θεοῦ. Δὲν πρέπει νὰ ἐκληθῇ ὡς τυπικὴ ἢ βασιλικὴ ἐπίκλησις τῆς θείας βοηθείας. Ἡ χάρις ἡμῶν προσφάτως ὑπέστη μίαν τόσον μεγάλην καὶ βαθεῖαν κρίσιν, ἢ, κυριολεκτικώτερον, τόσας συγκλονιστικὰς ἐδοκίμασε κρίσεις, καὶ κατ' αὐτὰς δὲ τὰς μετὰ τὰς τελευταίας ἐκλογὰς ἡμέρας τόσον δυσκολεύεται νὰ ἐπουλώσῃ ὅπως δῆποτε τὰ τραυματῆ τῆς, ὅστε νὰ ἀποβαίῃ συνειδητὸν ἐπὶ πάντων δι' ἡμᾶς ἢ ἐξ ἕψους ἀντίληψις νὰ ἀναμνησθῆται διὰ τὴν ἐπανέλθῃ τὸ κράτος εἰς τὴν κανονικὴν αὐτοῦ τροχίαν. Διὰ τοῦτο ἡ βασιλικὴ ἐπίκλησις ἀπῆχε τὴν πρὸς τὸν Ἰψιστον ἱκεσίαν πάντων τῶν Ἑλλήνων ὅπως ὁ Κύριος ἐπιβλεψῇ ἐξ οὐρανοῦ ἐπὶ τὴν ἑλληνικὴν ἄμπελον ἵνα κατασιγαθῶσι τὰ πύθη, καταπαύσωσιν οἱ διχασμοὶ καὶ αἱ διαιρέσεις καὶ ἐπανεύρῃ ἡ χάρις τοῦ παλαιῶν οὐθμὸν τῆς εἰρηκτικῆς ἐν συμποσίᾳ ἐργασίας.

Διακονία.

Ὁρθότατα δ' ἐν τῷ τελευταίῳ φύλλῳ τοῦ «Ἱεροῦ Συνδέσμου» γράφας περὶ τῆς κλήσεως καὶ τοῦ ἔργου τοῦ ἱερέως ἐχαρακτήρισεν τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ ὡς «διακονίαν», ἵνα ἐκ τῶν περὶ τῆς οἰκονομικῆς βελτιώσεως τοῦ κλήρον ἐκαστοῦ λεγομένων, γρηγορήσωμεν καὶ πραγματοποιήσωμεν μὴ ταυτισθῆ ἂν τὴν πρὸς τὴν κοσμικὴν τοῦ «ἐπαγγέλματος» ἔννοιαν. Ἐὰν καὶ ὁ πονυρία «ἐφημεριακὸν πρόβλημα», τοῦτο βεβαίως εἶνε πρωτίστως πνευματικὸν καὶ ἠθικόν, διότι ἡ ἱερωσύνη εἶνε ἱερὰ ποιμαντικὴ διακονία κυρίως, τὸ διακονεῖν δὲ σημαίνει οὐκ ἐμμέριαν, ἀλλὰ κατὰ κόσμον στέρησιν καὶ στενοχωρίαν, ἢ δὲ πείρα ἀποδεικνύει ὅτι τοὺς ἀσκοῦντας τὴν ἱεράν των διακονίαν ὡς ἐνηλὴν πνευματικὴν λειτουργίαν ἱερεῖς τὸν ὁ λαὸς δὲν ἀφίει ἔργασιον τῶν στερησέων. Προσοχῆ, λοιπόν, μὴ κατὰ τὴν περὶ τῶν πραγματικῶν ἀναγκῶν τοῦ ἱεροῦ κλήρον πρόνοιαν ἐμφανίζεσθαι πρὸ τῶν πειρῶν ἢ ἱερωσύνη ὡς «βιοποριστικὸν ἐπάγγελμα» μᾶλλον ἢ ὡς «ἱερὰ διακονία». Προσοχῆς δ' ἀξία εἶνε καὶ ἡ ἐν τῷ αὐτῷ φύλλῳ διατυπωμένη γνώμη, καθ' ἣν μᾶλλον ἐπιζήμιος ἀπὸ πολλῶν ἐπὶ ὤμων θὰ ἀπέβαιεν εἰς τὸν ἱερέα ἢ ὑπὸ τοῦ κράτους μονομερῆς μισθοδότησις τοῦ κλήρον, ἢτις, μεταβάλλουσα αὐτὸν εἰς ὑποχειρίαν αὐτῷ ὑπαλληλικὴν τάξιν, θὰ συνετέλει μᾶλλον εἰς τὴν ἀποξένωσιν τοῦ ποιμένου ἀπὸ τοῦ ποιμῆτος.

Ἐπὶ τὸν τίτλον «Ἀνάγκη δράσεως ἱεροποστολικῆς» ἢ «Ὁρθόδοξος Παρατηρητικὴ» τῆς ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς θίγει ἐν σπουδαιότατον ζήτημα τῆς ἐκείνῃ ὀρθοδόξου ὁμογενείας: ὅτι εἰς πολλὰς κοινοτά-

τας αριθμούνται πολλά αβάπτιστα παιδιά ηλικίας μέχρι και 14 ετών εις μόνην τήν παροικίαν Τράμπας ανεκαλύφθησαν 26 αβάπτιστα προκεχωρημένης ηλικίας. Και κατονομάζονται μὲν τὰ αἷτια τῆς θλιβερᾶς ταύτης καταστάσεως, ὁμολογεῖται δὲ καὶ ὅτι ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ ἐπαδίσθη σπικιλοτρόπως τὴν θεραπείαν τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ πολὺ ὀρθῶς τονίζεται ὅτι τὸ δέον γενέσθαι εἶνε κυρίως ἡ ὑπὸ τῶν κληρικῶν ἀλλαγὴ μεθόδου ἐργασίας. «Τί ἠθέλατε νὰ κάμουν οἱ γονεῖς τῶν παιδιῶν αὐτῶν;—λέγει ὁ Ὁρθόδ. Παρατηρητής—Ποῖος ἐκρούσε τὴν θύραν τῆς οἰκίας, ἡ τῶν πατρῶν ἡν; Ποῖος ἀγγελος παρηγορίας ἐνεφανίσθη εἰς τὸ κατῳκίον τοῦ πατωκικοῦ των διὰ νὰ τοὺς χρημογεύσῃ καὶ τὸν χωρετισμὸν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἑλληνικῆς παιδείας. Τὸ ζήτημα εἶνε σοβαρὸν. Ἡ ἱερατικὴ συνείδησις ἐξεγείρεται μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι ὑπάρχουν τόσαι χιλιάδες μακρῶν τῆς Ἐκκλησίας. Ὅτι μεγαλώνουν τόσοι πλάστοι τῆς ἑλληνικῆς οἰκογενεῖας χωρὶς νὰ ποτιζονται καὶ τὰ ῥάματα τῶν Μυστηρίων καὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ. Ὅτι ἀποθνήσκουν πολλὰ αβάπτιστα παιδιά». Τὸ ζήτημα ὁμῶς χαρακτηρίζεται «καὶ φιλοτιμίας ζήτημα, διότι καὶ οἱ ξένοι μᾶς καταγοροῦν ἐπὶ ἀδιαφορίᾳ, καὶ ὡς λιαν ἐπείγον, διότι ἄλλα μὲν παιδιά βαπτίζονται εἰς ἄλλας Ἐκκλησίας, ἄλλα δὲ ὑπὸ ἀγυρτῶν καὶ ἱεροκαπήλων καὶ ἄλλα ἀπὸ ἀγνώστους, χωρὶς ἁγίου Μύρον». Διὰ τοῦτο πρὸς θεραπείαν τοῦ κακοῦ ἀσφαλῆ συνιστᾶται ἡ ἱεροποστολικὴ δράσις τῶν κληρικῶν: «ἐφθάσε πλέον ἡ ὥρα νὰ ἀναλάβωμεν τὴν σταυροφορίαν τῆς ἀνευρέσεως ὄλων μας τῶν προβάτων. Ἐπείγουσα καὶ ἐπιτακτικὴ παρίσταται ἡ ἀνάγκη νὰ ἀναλάβωμεν δράσιν ἀποστολικὴν μεταξὺ τῶν καλῶν μας χριστιανῶν, εὐσεβῶν πάντοτε καὶ ὑπερόχων εἰς συνθήματα θρησκευτικὰ καὶ ἠθικὰ».

ΧΡΟΝΙΚΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Ἱερά Σύνοδος συνήλθεν εἰς τὰς δύο τακτικὰς συνεδριάσεις τῆς ληξασῆς ἐβδομάδος. Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς Πέμπτης προσελθὼν ὁ Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως καὶ Κονίτιος ὑπέβαλε τὰς εὐχαριστίας μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Μακ. Προέδρου ἀνακοίνωσιν τῆς καταστάσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Μητρόπολιν Δρυϊνουπόλεως, μεθ' ἧς συνεχωνεύθη καὶ ἡ τῆς Κονίτιος. Κατελθούσης δὲ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τοῦ ἁγ. Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου, ἐτελέσθη τὸ κεκανονισμένον μέγα μῆνυμα τῆς καταστάσεως τοῦ Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως καὶ Κονίτιος.

—Σήμερον ἐτελέσθη ἐν τῷ Καθεδρικῷ ναῷ τοῦ «Εὐαγγελισμοῦ», ἱερουργοῦντος τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Σεβ. Μητροπολίτου Καρυστίας τὸ ἐπίσιον ἱερὸν μνημόσυνον τῶν Ἀρχιερέων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς ὃ παρεστή ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος μετὰ τῶν Σεβ. Συνοδικῶν.

—Ὡς ἤδη ἀνεγράψαμεν ἡ σορὶς τοῦ ἀεμνήστου Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως Βασιλείου ἀνεκομίσθη ὁπως ταπῆ εἰς Δελβινάκιον. Ἡ πομπὴ ἦ; ἡγεῖτο ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θήρας κ. Ἀνθιμος ἀφικομένη τὸ Σάββατον εἰς Πρέβεζαν ἐστάθμευσεν ἐκεῖ, ἐτελέσθη δὲ Τρισάγιον ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Λευκάδος καὶ Τοποτηρητοῦ Ἱπρεβέτης κ. Δημητρίου. Τὴν Κυριακὴν ἀφίκετο εἰς Ἰωάννινα ἡ σορὶς καὶ ἐναπετέθη εἰς τὸ παρεκκλήσιον τοῦ ἁγίου Γεωργίου, τιμητικὴν δὲ φρουρὰν διέθεσεν ἡ διοικήσις χωροφυλακῆς. Ὁ Βασιλεὺς ἐπειρωτικῶς Σύλλογος ἐγκαίρως εἶχεν εἰδοποιήσει τὰ μέλη του καὶ τὸ κοινὸν νὰ προσέλθουν εἰς τὸ παρεκκλήσιον, ὅπως ἐνώσωσι τὰς πρὸς τὸν Ὑψιστον δεήσεις των ὑλὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ μεταστάντος. Εἰς δὲ τὸν μητροπολιτικὸν ναὸν χοροστατούντων τῶν Σεβ. Ἰωαννίνων καὶ Θήρας ἐγένετο συγκινητικωτάτη ἐπιμνημόσυνος δεήσις, καθ' ἣν παρέστησαν πλὴν τῶν ἀνωτέρω καὶ πλῆθος κόσμου, ὡς καὶ ἐπιτροπὴ τῆς κοινότητος Δελβινακίου. Τὸν νεκρὸν ἀπεχαιρέτισεν ὁ κ. Δονάτος διὰ συγκινητικωτάτου ἀποχαιρέτισμοῦ. Μετὰ τὴν δεξίαν τῆς σορὶς διὰ τῆς ὁδοῦ Ἀνεξαρτησίας, προπορευομένης τῆς στρατιωτικῆς μουσικῆς καὶ

ἀκολουθοῦντων τῶν ἐπισήμων καὶ τοῦ κλήρου, μετεφέρθη μέχρι τῆς πλατείας Γεωργίου Σταύρου καὶ ἐκείθεν εἰς Δελβινάκιον, ὅπου εἶχον συγκεντρωθῆ ὅλοι οἱ ἱερεῖς τῆς ἐπαρχίας ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Ἰωαννίνων, ὡς καὶ ὅλοι οἱ κάτοικοι τοῦ Δελβινακίου, οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς ἐπαρχίας μετὰ τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν, ἐναποτεθεῖς δὲ ὁ νεκρὸς ἐπὶ δίωρον εἰς τὴν κεντρικὴν ἐκκλησίαν ἐγένεν ἀληθινὸν προσκύνημα. Τὴν δὲ 4ην μ.μ. καταφθάσαντος καὶ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἄρτης ἐψάλη τρισάγιον. Τὸν νεκρὸν ἀπεχαιρέτισαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θήρας, ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἱεροδιδασκαλείου Βελλᾶς κ. Πολύκαρπος, ὁ κ. Κ. Λούτσης καὶ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἡμιγυμνασίου Παγωνιαίῃ; κ. Χατζόπουλος ἐμμέτρως.

—Ἡ Ἱερά Σύνοδος κατόπιν τῆς διὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κεφαλληνίας ὑποβληθείσης αὐτῇ σχετικῆς ἀναφορᾶς τοῦ ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς ἰ. μονῆς τοῦ Ἐσταυρωμένου καὶ τῆς συνημμένης αὐτῇ πράξεως αὐτοῦ ἐπέτρεψε τὴν διὰ δημοπρασίας ἐκποίησιν 1) μᾶς σταφιδαμπέλου ἐνὸς στρέμματος, 2) μᾶς ἀμπέλου 1) 2) στρέμματος εἰς θέσιν «Λάκκα» καὶ 3) ἐνὸς ἀγροῦ 1 στρέμματος εἰς θέσιν «Πηλός».

—Ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου κατόπιν τῆς διὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σερρών ὑποβληθείσης σχετικῆς ἀναφορᾶς τοῦ ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς ἰ. μονῆς τοῦ Τιμίου Προδρόμου ἐπετροπή ἡ ἐνοικίσις τοῦ ἐν Δερβσιάνῃ ὑδρομύλου τῆς μονῆς εἰς τὸν ἀπὸ ἐπταετίας ἐνοικιαστὴν Ἰωάννην Σταυρόπουλον.

—Ἡ Ἱ. Σύνοδος μετὰ τὴν διὰ τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν ὑποβολὴν αὐτῇ σχετικῆς ἀναφορᾶς τοῦ ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς ἰ. μονῆς «Πεντέλης» ἐνέκρινε τὸν ὑπὸ τοῦ ἡγουμενοσυμβουλίου προτεινόμενον συμβιβασμὸν τῆς μονῆς μετὰ τοῦ ἐν Πεντέλῃ ἐδρεύοντος Κτηνοτροφικοῦ Συνεταιρισμοῦ «ἡ Ἁγία Τριάς Πεντέλης καὶ Κοιμησεως τῆς Θεοτόκου».

—Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φθιώτιδος ἀνήνεγκε τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ, ὅτι διώρισε προσωρινὸν σύμβουλον τῆς μὲν ἰ. μονῆς Ἀντινίτισης τὸν μοναχὸν Σωφρόνιον Σταυρόπουλον, τῆς δὲ ἰ. μονῆς Δαδίου τὸν μοναχὸν Γερμανὸν Γούραν, ὅτι δὲ τὸν ἐφημέριον Περιβλέπου Αἰδέου, ἱερέα Θωμᾶν Καρόπουλον ἔλαυσε τῆς θέσεώς του λόγῳ ὀρίου ηλικίας, ὡς ἄγοντα τὸ 79ον ἔτος τῆς ηλικίας του.

—Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σπάρτης ἀναφέρει τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τὴν εἰς πρεσβυτέρους προχείρισιν τοῦ διακόνου Ἰωάννου Κούρλα διὰ τὴν ἐνορίαν Ἀλαίμηνη, τοῦ διακόνου Ἰωάννου Τσιγκάνη διὰ τὴν ἐνορίαν Λυρῶν, τοῦ διακόνου Ἠλία Γιαννακῆ διὰ τὴν ἐνορίαν Λογναίου καὶ τοῦ διακόνου Χρίστου Ζερβούλια διὰ τὴν ἐνορίαν Σπαρτιῶν.

—Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πατρῶν ἀνεκοίνωσε τῇ Ἱ. Συνόδῳ τὴν εἰς πρεσβύτερον προχείρισιν τοῦ Κωνσταντίνου Κατσαροῦ διὰ τὴν ἐνορίαν ἁγ. Νικολάου Πλατανίου.

—Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῇ προτάσει τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σερρών ἐνέκρινε τὴν εἰς πρεσβύτερον προχείρισιν τοῦ Θωμᾶ Στρεῖδη διὰ τὸ ξενόφωνον χωρίον Βαμβακιά καὶ τοῦ Νικολάου Ἱ. Κορινθίου διὰ τὸν ξενόφωνον συνοικισμὸν «Ἐπτάνυλοι».

—Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐχορήγησε τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Παροναξίας δεκαήμερον ἀδειαν ἀπουσίας εἰς Ἄρταν, ὅπου προσεκλήθη ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἄρτης, ἵνα μετὰσχῇ τῆς κατὰ τὴν 11ην Μαρτίου ἐ. ἔ. τελομένης ἑορτῆς τῆς ἁγίας Θεοδώρας. Ἄδεια ἐχορηγήθη ἐπίσης καὶ εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Φθιώτιδος δεκαήμερος δι' Ἀθήνας, δι' ὑποθέσεις τῆς ἐπαρχίας του.

—Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ τῆς Ὁρθοδοξίας, ἐν τῷ ἱερῷ πανεπιστημικῷ ναῷ τῆς Καπνικαεῶς μετὰ τὴν θεῖαν λειτουργίαν, τελεσσοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Ἰεζεκιήλ, ἐγένετο λιτάνευσις μετὰ τῶν ἱερῶν λαβάρων καὶ εἰκότων ἐκ τῆς βορείας πύλης τοῦ ναοῦ πρὸς τὴν κυρίαν πύλην, πρὸς τοῦ προπύλου τῆς ὁποίας ἐτελέσθη Ἀγιασμός εἰς καθάρισιν τῆς νέας ἐν τῷ θολίσκῳ τοῦ προπύλου ψηφιδωτῆς εἰκόνας τῆς Θεοτόκου τῆς προσωνυμομένης «Τῶν

θλιβομένου η χαρά», φιλοτεχνηθείσης υπό της ειδικής καλλιτέχνιδος δεσποινίδος Έλλης Βοίλα. Μετά τον Άγιασμον ο πρόεδρος της Έφορείας του ναού Καθηγητής κ. Αμίλλας Αλιβιζάτος εξιστόρησε δι' δλίγων τὰ της παραχωρήσεως του ναού εις τὸ Πανεπιστήμιον, τὰς μερίμνας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς αὐτοῦ πρὸς ἀναστίλωσιν μὲν τοῦ σπουδαίου τούτου βυζαντινοῦ μνημείου, ἀσκήσιν δὲ τῶν θεολόγων φοιτητῶν εἰς τὴν Λειτουργικὴν καὶ τὴν Ὀμιλητικὴν, ὡς καὶ τὰς προσπάθειάς ὅπως ἀποβῆ ἡ ἐν αὐτῷ ὁσημέραι τελειοποιουμένη τάξις πρότυπον ἐνιαίας ἐν τῷ κράτει λειτουργικῆς πράξεως. Τὴν τελετὴν παρηκολούθησαν Καθηγηταὶ τῆς τε Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἄλλων αὐτοῦ Σχολῶν, πολλοὶ φοιτηταὶ καὶ ὁλόκληρον τὸ πολυπληθὲς ἐκκλησίασμα.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Τῆ 23 λήξαντος μηνὸς ἐγένετο ἡ τελετὴ τῆς ἐνθρονίσεως τοῦ νέου Πατριάρχου καὶ ἐν τῷ ἐν Καίρῳ πατριαρχικῷ ναφ τοῦ ἁγ. Νικολάου μεθ' ὅσης ἐπισημότητος καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, μετὰ δὲ τὴν τελετὴν ἡ Α. Μ. ἐδέχθη τὰ συγχαρητήρια τῶν ἐπισήμων καὶ τοῦ λαοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις.

ΡΩΜΑΪΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἡ ἐν Πράγᾳ Θεολογικὴ Σχολὴ τῶν ἁγ. Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου ἀπένεμεν εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Παρισίων Καρδινάλιον Verdier τὸν τίτλον τοῦ Διδάκτορος τῆς Θεολογίας honoris causa.

ΔΙΑΨΕΥΣΙΣ

Τὸ γραφὲν ἐν τῷ σήμερον ἐκδοθέντι φύλλῳ τῆς ἐφημερίδος «Φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας» ὅτι ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐνέκρινε ἀπόφασιν τοῦ Ὀικουμ. Πατριαρχείου σχετικὴν πρὸς πρότασιν τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ρουμανίας διαψεύδεται ὡς τελείως ἀνακριβής. Ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀγνοεῖ ἀπολύτως τοιαύτην ἀπόφασιν τοῦ Ὀικουμ. Πατριαρχείου οὐδὲ προήλθεν εἰς συνεννόησιν πλὴν μετ' αὐτοῦ ἐπὶ τοιοῦτου ζητήματος.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἱ. Συνόδου)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ι. Μητρόπολις Ἀρτης

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 81-83 τοῦ ἀπὸ 25 Μαΐου 1932 Διατάγματος «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων καὶ ΤΑΚΕ ἰσχυροσῶν διατάξεων, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὸ νόμιμον προσόντα νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ ἐν Πολιάγῃ Ἱ. ἐνορ. ναοῦ ἁγίου Μηνῶ. Ὁριζόμεν δὲ πρὸς ὑποβολὴν τῶν σχετικῶν αἰτήσεων τῶν ὑποψηφίων μετὰ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 83 τοῦ ὡς ἄνω διατάγματος πιστοποιητικῶν προθεσμίαν μέχρι τῆς 30 Μαρτίου 1936. Ἐν Ἀρτῇ τῆ 29 Φεβρουαρίου 1936. † Ὁ Ἀρτῆς Σπυρίδων.

Ι. Μητρόπολις Λαρίσης καὶ Πλαταιῶνος.

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 81 τοῦ κωδικ. νόμου 5439 «περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων κτλ.» προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς χηρεύουσας θέσεις ἐκκλησιαστικῶν ἐφημερίων τῶν ἐνοριῶν 1) Ἱ. ναοῦ ἁγίου Γεωργίου Νέας Λευκῆς, 2) ἁγίου Νικολάου Γουνίτης, 3) ἁγίου Σπυρίδωνος Μύρων, 4) ἁγίου Νικολάου Κουτσουχίου, 5) ἁγίου Προδρόμου Ὁριά, 6) ἁγίου Νικολάου Γκριτζόβαλι, 7) ἁγίου Ἀθανασίου Μπαρβαίνης καὶ 8) ἁγίου Γεωργίου Σοφρόμπασιν, ὅπως ἐντὸς εἰκοσίων ἡμερῶν ἀπὸ τῆς σήμερον ὑποβάλωσιν εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱ. μητροπόλεως τὰ ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 83 τοῦ αὐτοῦ ἁνω νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικὰ ἐγγραφα τῶν προσόντων αὐτῶν ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψη-

φίων διὰ τὰς ἄνω ἐνορίας. Ἐν Λαρίσῃ τῆ 1 Μαρτίου 1936 † Ὁ Λαρίσης Δωρόθεος.

Ι. Μητρόπολις Φθιώτιδος.

Χηρεύουσας τῆς θέσεως τακτικοῦ ἐφημερίου τῆς ἐνορίας Πτελεᾶς προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν θέσιν ταύτην καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 82 τοῦ νόμου 5439 περὶ ἐνορ. ναῶν καὶ ἐφημερίων προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς 10 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλωσιν εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς Ἱ. μητροπόλεως τὰ ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 83 τοῦ αὐτοῦ νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ. Ἐν Λαμίᾳ τῆ 3 Μαρτίου 1936. † Ὁ Φθιωτῆς Ἀμβρόσιος.

—Χηρεύουσας τῆς θέσεως τακτικοῦ ἐφημερίου τῆς ἐνορίας ἁγ. Σωσίου τ. δ. Σπαραχειᾶδος προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν θέσιν ταύτην καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 82 τοῦ νόμου 5439 περὶ ἐνορ. ναῶν καὶ ἐφημερίων προβλεπόμενα προσόντα ὅπως ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλωσιν εἰς Γραφεῖον τῆς Ἱ. μητροπόλεως τὰ ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 83 τοῦ αὐτοῦ νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ. Ἐν Λαμίᾳ τῆ 29 Ἰανουαρίου 1936. † Ὁ Φθιωτῆς Ἀμβρόσιος.

Ι. Μητρόπολις Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας.

Καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὸ νόμιμον προσόντα ὅπως ἐντὸς εἰκοσίων ἡμερῶν ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 83 τοῦ νόμου 5439 ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων ἱερέων τῆς χηρεύουσας ἐνορίας τῶν χωρίων Κακαλετρίου—Μαρίνης τῆς Ἐπαρχίας Ὀλυμπίας. Ἐν Κυπαρισίᾳ τῆ 1ῃ Μαρτίου 1936. † Ὁ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας Ἀνδρέας.

Ι. Μητρόπολις Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας.

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων 1) Κάτω Προσποτάς—Παρμφίας καὶ 2) Αὐλακίου—Βάλτου, καλοῦμεν τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ καταλάβωσι τὰς θέσεις ταύτας καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου 5439 προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως μέχρι 10ης Ἀπριλίου ἐ. ἔ. ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὴν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν νενομισμένων πιστοποιητικῶν αὐτῶν. Μεσολόγγιον, τῆ 28 Φεβρουαρίου 1936. † Ὁ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας Ἰερόθεος.

Μητρόπολις Κίτρους.

[8]

Συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ἀπὸ 12ης Δεκεμβρίου 1932 Διατάγματος «Περὶ ὀρίσμου τῶν παρὰ ἐκάστην τῶν κατὰ τὸν Νόμον 5187 ἱερῶν Μητροπόλεως ὀργανικῶν θέσεων», καλοῦμεν πάντα ἔχοντα τὰ ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 4 τοῦ ὡς ἄνω Διατάγματος ὀριζόμενα προσόντα κληρικῶν, ἢ λαϊκῶν, ἵνα ἐμφανισθῆ ἐντὸς μηνὸς πρὸς κατάληψιν τῆς θέσεως Γραμματέως παρὰ τῆ καθ' ἡμᾶς Ἱ. Μητροπόλεως, προσάγων ἡμῖν τὰ σχετικὰ ἐγγραφα τῶν σπουδῶν. Ἐκ τῶν παρουσιασθησομένων κληρικῶν, ἢ λαϊκῶν θεολόγων θέλει προτιμηθῆ ὁ κληρικὸς ἐν μὴ ἐμφανίσῃ δι' θεολόγου κληρικοῦ, ἢ λαϊκοῦ, θὰ προσληφθῆ ὁ ἔχων τὰ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Διατάγματος ὀριζόμενα κατώτερα προσόντα καὶ ἐμφανιζόμενος ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ μηνὸς κατὰ σειράν προτεραιότητος. Ἡ μηνιαία προθεσμία ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας. † Ὁ Κίτρους Κωνσταντῖνος.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ,

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Διευθύνουσα Ἐπιτροπεία:

- † Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
- † Ὁ Τρίκκης καὶ Σπυρῶν ΠΟΥΛΚΑΡΗΟΣ
- † Ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως ΠΑΚΕΙΜ